

Rektor som medlem

 Folkehøgskole
forbundet

Rektorutvalget

Sølvi Pettersen (leder)

*Idrettsskolen Numedal
folkehøgskole*

solvi.pettersen@idrettsskolen.com

Tlf 92298693

Mona Økland

*Sunnhordland
folkehøgskule*

rektor@sunnfolk.no

53470113

Knut Søyland

*Skiringssal
folkehøgskole*

knuts1@vfk.no

90654048

Torkjel Solem

*Torshus
folkehøgskule*

torkjel.solem@torshus.com

95035822

Rektorutvalget er en intern interesse- og ressursgruppe for rektormedlemmene (rektorseksjonen) i Folkehøgskoleforbundet. Rektorutvalget skal være en idéskaper generelt overfor styret og deltar med innspill i planlegging og eventuell i gjennomføring av det årlige lederforum.

Utvalget kan foreslå kurs og utviklingsprosjekter for rektors-/ledelsens skolering i regi Folkehøgskoleforbundet.

Rektorutvalget kan være samtalepart for rektor når det gjelder forhold til andre ansatte og ellers ta opp alle saker av interesse for rektormedlemmene, også saker knyttet til rollen som personalleder.

Rektorutvalg kan bistå rektorer når det oppstår konfliktsituasjoner i forhold til arbeidsgiver.

Rektorutvalgets leder og øvrige medlemmer er kontaktpersoner og samtalepart i spørsmål angående rektormedlemmers ansettelsesforhold og lønns- og arbeidssituasjon.

Rektorutvalget er rådgivende for styret i saker som spesielt angår rektormedlemmene. Utvalget kan også på eget initiativ fremme saker for styret.

Mandat

- Rektorutvalget er en intern interessegruppe for rektormedlemmene (rektorseksjonen) i Folkehøgskoleforbundet.
- Rektorutvalget skal være en idéskaper generelt overfor styret og deltar med innspill i planlegging og eventuell i gjennomføring av det årlige Lederforum. Utvalget kan foreslå kurs og utviklingsprosjekter for rektors-/ledelsens skolering i regi Folkehøgskoleforbundet.
- Rektorutvalg kan bistå rektorer når det oppstår konfliktsituasjoner i forhold til arbeidsgiver. Rektorutvalgets leder og øvrige medlemmer er kontaktpersoner og samtalepart i spørsmål angående rektormedlemmers ansettelsesforhold og lønns- og arbeidssituasjon. Rektorutvalget kan være samtalepart for rektor når det gjelder forhold til andre ansatte og ellers ta opp alle saker av interesse for rektormedlemmene, også saker knyttet til rollen som personalleder.
- Rektorutvalget er rådgivende for styret i saker som spesielt angår rektormedlemmene. Utvalget kan også på eget initiativ fremme saker for styret.
- Utvalget kan foreslå endringer i mandatet over for styret.

Møter og rapportering

- Rektorutvalget holder møter ved behov, vanligvis minst ett møte per halvår.
- Utvalget eller utvalgets leder kan ved behov innkalles til møter med styret. Utvalget bør minst ha et fellesmøte med forbundsstyret hvert år.
- Møte for rektormedlemmene (rektorseksjonen) legges fortrinnsvis i forbindelse med Lederforum hvert år. Det kan også innkalles til møter ut over dette ved behov.
- Rektorutvalget rapporterer til forbundsstyret.

Virkingstid og valg

- Rektorutvalget består av fire medlemmer som velges av rektorseksjonen på Lederforum.
- Medlemmene velges for to år om gangen, forskutt, slik at to velges hvert år.
- Utvalget konstituerer seg selv med leder og sekretær.
- Forbundsstyret forbereder valget med innstilling på kandidater.

Økonomi

- Som medlem i Rektorutvalget er man tillitsvalgt i Folkehøgskoleforbundet. Skolen kan kreve refundering av evt. bruk av vikarer for møtetid i utvalget etter vanlige regler.
- Folkehøgskoleforbundet dekker nødvendige reise- og forpleiningsutgifter i forbindelse med møtene i utvalget.
- Rektorutvalget kan bruke sekretariatets ressurser i arbeidet med saker. Kontaktperson for utvalget er primært generalsekretær eller forbundsleder.

Organisasjonsmessige forhold

- Medlemmer i Folkehøgskoleforbundet som har tillitsverv i Folkehøgskoleforbundet kan ikke samtidig ha tillitsvalgtroller i arbeidsgiverorganisasjoner Folkehøgskoleforbundet har partsforhold til.
- Rektorseksjonen og rektorutvalget ivaretar en del av de funksjonene lokallaget/lokal tillitsvalgt har for de øvrige medlemmene. Rektor skal ikke delta i lokallagets møter ved behandling av saker han eller hun senere skal forholde seg til i partsrollen som arbeidsgiver. Rektors rolle i forhold til lokallaget i andre saker bør avklares ved den enkelte skole/lokallag.

Revidering

- Mandatet bør i hver landsmøteperiode tas opp til vurdering av forbundsstyret med innspill fra utvalget.

Hvorfor bør alle rektorer være medlemmer?

Folkehøgskolen bæres oppe av de menneskene som jobber der, du og jeg og våre kolleger rundt om på de andre skolene. Folkehøgskolen holdes også oppe av ideen og tradisjonen, og formelt av lov og forskrift. Selv om vi gjør en stor og viktig innsats hvert eneste år, er vi ikke flere skoler og ansatte enn at vi alle er helt avhengige av å stå sammen i et idé-, utviklings- og interessefellesskap. For dette arbeidet gjør seg ikke av seg selv.

Dette forsto forgjengerne våre. Allerede i 1905 gikk folkehøgskolestyrere og -lærere sammen og etablerte Høgskulelærarlaget, senere Norsk Folkehøgskolelag. I 2013 endret vi navn til Folkehøgskoleforbundet.

Folkehøgskoleforbundet er idé-, interesse-, utviklings- og fagorganisasjon for norsk folkehøgskole. Folkehøgskoleforbundet arbeider for ideene til den frilynte folkehøgskolen og skal arbeide for folkehøgskolens plass i det norske samfunnet. Samtidig arbeider Folkehøgskoleforbundet kontinuerlig overfor myndighetene for så gode rammevilkår som mulig.

Folkehøgskoleforbundet forestår også det felles pedagogisk utviklingsarbeidet og opplysningsvirksomhet. Gjennom året arrangerer vi en rekke kurs og seminarer, noen faste som Lederforum, rektormøtet og kurs for nye i folkehøgskolen, andre etter behov. Noen arrangementer gjøres i samarbeid med Informasjonskontoret for folkehøgskolen, som skolen din er medlem av, eller Folkehøgskolerådet, som er vårt felles organ overfor myndighetene.

Rektor er også ansatt, med styret som arbeidsgiver. Folkehøgskoleforbundet kan bistå deg i dine interesser når det gjeld lønns- og arbeidsforhold, spesielt overfor styret.

Det personlige møtet, basert på frihet, fellesskap og helhet, utgjør kjerneverdiene i norsk folkehøgskole. Disse verdiene springer ut av et grunnleggende humanistisk syn hvor alle mennesker er unike og likeverdige. Folkehøgskolens fremste dannelsingsoppgave er på dette verdigrunnet å myndiggjøre elevene gjennom livsopplysning, folkelig opplysning og demokratisk dannelse, som bidrar til engasjerte og samfunnsaktive mennesker med tro på forandringens mulighet.

Landsmøtet i 2017 vedtok at Folkehøgskoleforbundet skal arbeide for at folkehøgskolen skal være et fritt og uavhengig pedagogisk tilbud på bred humanistisk etisk grunn og som tar ansvar for en bærekraftig framtid. Uavhengig av livssyn, etnisitet, legning, kjønn, alder, politiske holdninger, sosioøkonomisk bakgrunn og funksjonsevne, møtes mennesker i folkehøgskolen i åpenhet og respekt på en fordomsfri og undersøkende læringsarena, preget av stor grad av frihet, uten fastlagt pensum, karakterer og eksamen, og hvor internatet utgjør en viktig og integrert del av skolens helhetlig læringsrom som ramme for dannelsesprosessen. (se idé- og prinsippprogram på www.folkehøgskoleforbundet.no).

Forholdet mellom rektor og styret

Styrearbeid for rektor

Som rektor er du styrets sekretær. Du forbereder saker til styret og effektuerer vedtak gjort i styret. Det er helt avgjørende at du som rektor har et tett og løpende samarbeid med styreleder.

Noen momenter for rektors styrearbeid kan være:

- Ha en møteplan (hva og når – hyppighet?)
- Korrekt og gode rutiner for innkalling til møter
- Ha god/tilstrekkelig saksforberedelser
- Sørg for at styret er godt orientert/trygge på at skolen har gode rutiner
- Rektors lønn fast inne på møteplanen en gang i året (sikringsmekanismer?)
- Hyppigere møter i krevende økonomiske tider
- Gode/tjenlige protokoller og sikker arkivering av disse
- Informasjonsrutiner rundt styrearbeid
- Grad av involvering?

Styreinstruks for skolestyret

Skolestyret er lovfestet øverste organ for en folkehøgskole og henter sitt mandat fra vedtekter til skolen samt lov og forskrift. En rundspørring i 2016 viser at svært få skoler har en utfyllende styreinstruks. Det kan være en idé å utarbeide en slik, som blant annet kan inneholde møtehjul, evt. honorarer/møtekompensasjon for styreleder og styremedlemmer, evt. styreansvarsforsikring, rutiner og arbeidssoppgaver, kompetanser en framover ønsker i styret, mv.

Styrekurs

Folkehøgskole er en idébasert virksomhet. Å sitte i et skolestyre for en folkehøgskole er ikke helt det samme som å sitte i styret for en vanlig helkommersiell bedrift. Styret skal forvalte et skole- og verdisyn, økonomi, personal, bygningsmasse og samtidig forholde seg til lov om folkehøgskoler og andre lover og forskrifter. Kravene til det å sitte i et styre er også generelt skjerpet de seneste årene.

Folkehøgskoleforbundet arrangert regelmessig et to-dagers kurs for skolestyremedlemmer, styreledere og deg som rektor. I kurset tar vi for oss skolestyrets og de enkelte styremedlemmenes ansvar og plikter, hva som holder folkehøgskolen i form av lover og forskrifter, inkludert tilskuddsmodell/økonomi, samt folkehøgskolens idé- og historie og de organisasjonene som arbeider i, med og for folkehøgskolen i det norske samfunnet. Kurset gir styremedlemmene et bedre fundament og trygghet på å utøve den viktige og ansvarsfulle rollen i skolens øverste organ.

Kurset arrangeres i samarbeid med VIRKE og vil bli annonsert via rundskriv fra Folkehøgskoleforbundet til skolene/ректор.

Du kan også invitere generalsekretær og eller styreleder til å ha kortere innlegg/minikurs for skolestyret på din skole etter nærmere avtale.

Lønnsfastsettelse for rektor

Rektorlønn og lønnsforhandlinger/-ordninger med styret.

Rektors lønn fastsettes av styret.

Rektorer i KS-området har forhandlingsrett (J.fr. Hovedtariffavtalen i KS, 3.4.2)

Når du ansettes som rektor er det viktig at avtalen inneholder noe om hvilken lønnsutvikling som skal gjelde for deg som rektor. Rektors lønn skal minimum én gang i året behandles i styret. (J.fr. 3.2.6 i Landsoverenskomst for utdanning i VIRKE og 3.4.2 i Hovedtariffavtalen i KS) Noen styrer/rektorer har koblet lønnsutvikling til f.eks. lønnsutviklingen blant pedagogene, evt. til gjennomsnitt av rektorlønn i folkehøgskolen, evt. for liten, middels eller stor folkehøgskole (j.fr. lønnsundersøkelser i folkehøgskolen - se her under) eller også til pensjonsopptjening.

Rektor får ikke sentrale lønnstillegg og inngår ikke i lønnspotten ved eventuelle lokale lønnsforhandlinger. Dette bør også tas hensyn til, når styret vurderer rektors lønn.

Som rektor kan du lett komme i en beklempt situasjon, dersom du må minne styreleder om at din lønn skal vurderes minimum én gang hvert år. Det kan lønne seg å avtale en styremøte-års-syklus, hvor denne saken er ført opp til en fast tid/møte hvert år. Under behandling av saken vil du normalt skulle forlate styremøtet. Det er derfor viktig at saken er godt forberedt av deg og styreleder, slik at denne kan legge frem saken på en riktig måte for deg.

For å ha en referanseramme gjør vi hvert år en undersøkelse av rektors lønn. Denne kan være en hjelp for noen å kjenne til. Siste undersøkelse viser følgende:

Lønn rektor i folkehøgskolen p. 1.1.2017 (FHSR rundskriv 5/17)

Gjennomsnitt rektorlønn hel stilling:	726 968,-
Gjennomsnitt liten skole (opp til 94 elever):	710 129,-
Gjennomsnitt mellomstor skole (95-118 elever):	723 185,-
Gjennomsnitt stor skole (mer enn 119 elever):	764 262,-
Lønn maks	902 700,-
Lønn median *	731 442,-
Lønn minimum	600 000,-

* Median er et matematisk uttrykk for den midterste målingen/verdien.

Rektor som arbeidstaker—konflikt med styret

Som rektor er du ansatt av styret for skolen og helt avhengig av styrets tillit til deg som daglig leder. Jobben som rektor er en utsatt posisjon. Rektor som arbeidstaker har også vern i lov og avtaleverk og det stilles krav til at styret som arbeidsgiver følger disse lover og avtaler.

I noen tilfeller, som for eksempel i saker hvor styret finner rektors handlemåte ukorrekt eller uforsvarlig, vil det kunne oppstå konflikt mellom styret og deg som rektor. I slike situasjoner blir du som rektor å betrakte som arbeidstaker. Skulle du som rektor komme i en slik situasjon og ikke på egenhånd klarer å løse konflikten, kan du søke råd, veiledning og bistand i Folkehøgskoleforbundet. (Styret som arbeidsgiver benytter evt. VIRKE/KS).

Folkehøgskoleforbundets generalsekretær og advokat vil være aktuelle som ressurspersoner ved behov for bistand. Kontakt med rektorutvalget vil også kunne være til hjelp og avklaring i en posisjon som til tider kan oppleves ensom.

God forebygging er å ha en tett dialog med styreleder og resten av styret, grundige saksforberedelser, samt sørge for å følge opp de vedtak styret fatter (se også side 4).

Hvor får rektor hjelp dersom i konflikt med en arbeidstaker?

Å være rektor, og kanskje spesielt i konfliktsituasjoner, kan oppleves nok så ensomt. Som rektor bør du i alle saker ha et løpende tett samarbeid med din styreleder. Denne tillitsrelasjonen kan være god å lene seg på når det brygger opp til konflikt.

Din folkehøgskole er enten medlem av arbeidsgiverforeningen VIRKE (dersom privat folkehøgskole) eller i KS (fylkes- og kommunalt eide folkehøgskoler). Når du håndterer en konflikt med arbeidstaker opptrer du vanligvis som arbeidsgiver. Som arbeidsgiver er det naturlig å henvende seg til skolens arbeidsgiverorganisasjon for råd og veiledning, dersom du trenger det.

Folkehøgskoleforbundet kan folkehøgskole. Som medlem i Folkehøgskoleforbundet vil du kunne kontakte generalsekretæren (Knut Simble) for gode råd i et tidlig stadium. Det er viktig at konfliktsaker håndteres på riktig måte fra start (dokumentasjon av de riktige tingene i riktig rekkefølge med de riktige involverte). Det er vår erfaring at det kan bidra til å unngå omkamper, konflikteskalering og mer kostbare løsninger enn i utgangspunktet nødvendig.

Har du eller styret behov for bistand i personalsaker, der Folkehøgskoleforbundet kan bli motpart, bør du som rektor (arbeidsgiver) kontakte din arbeidsgiverorganisasjonen.

På nettsidene til Virke, KS og Folkehøgskoleforbundet finner du mye nyttig informasjon om riktig konflikthåndtering, f.eks. maler og prosessoversikter.

Rektor som del av konflikten

Hvis du som rektor selv er involvert i en konflikt med en ansatt som også er medlem i Folkehøgskoleforbundet, er det normalt styret som arbeidsgiver for begge parter, som har ansvaret for å bistå til å løse konflikten. Da vil arbeidstaker normalt få bistand fra lokalt eller sentralt tillitsvalgt og rektor fra forbundets advokat.

Rektorutvalget

Rektorutvalget består av fire valgte medlemmer med mye erfaring, valgt blant medlemsrektorene. Det er et godt tips å kontakte rektorutvalgets leder eller et av de øvrige medlemmene for å konsultere. For kontaktopplysninger, se side 2 i denne folderen.

Nettverk, kurs og videreutdanning for rektor

Som rektor i folkehøgskolen vil du inngå i eller inviteres inn i ulike arenaer, kurs og nettverk sammen med dine rektorkolleger

Ny som rektor

Folkehøgskoleforbundet inviterer hvert år til kurs for nye rektorer og assisterende rektorer i frilynt folkehøgskole. Kurset legges alltid i andre uke av august.

Lederforum

Hver november inviterer Folkehøgskoleforbundet i samarbeid med Informasjonskontoret for folkehøgskolen (IF), deg til lederforum. Lederforum skal både tilføre ny kunnskap og inspirere i lederjobben. På lederforum vil også ulike aktuelle tema tas opp til drøfting mellom rektorene. I tilknytning til lederforum avholdes årsmøte i IF, som skolen er medlem av.

Rektormøtet

Som en del av Folkehøgskolerådet inviteres du og alle rektorer i norsk folkehøgskole tredje uke i januar hvert år til rektormøte. Programmet vil være sammensatt av aktuelle politiske tema. Både lederforum og rektormøtet er viktige møteplasser, også for den uformelle kontakten mellom rektorene. Ofte inviteres det til et én-dags administrasjonskurs i forkant av rektormøtet.

Rektornettverk

Flere steder har rektorene i et område gått sammen i et rektornettverk. Virke tilbyr også rektornettverk. Rektorer på fylkeseide folkehøgskoler vil inngå i fylkets rektorkollegium med rektorer ved de evt. andre fylkeseide folkehøgskolene i fylket og rektorene for de videregående skolene.

Økonomikonferanse og andre kurs

Omtrent hvert år eller på administrasjonskurset i tilknytning til rektormøtet, vil det vies spesiell oppmerksomhet på skolenes økonomi. I tillegg arrangerer alle organisasjonene på folkehøgskoleområdet aktuelle kurs gjennom året, både spesifikt for rektorer/ledere eller for ulike ansattegrupper, eller mer generelt.

Skoleutvikling

Folkehøgskoleforbundet og Informasjonskontoret for folkehøgskolen har satt ned et skoleutviklingsutvalg som referansegruppe til det felles skoleutviklingsarbeidet i regi av rådgiver for pedagogisk utvikling. Skolene inviteres hvert år til å delta i ulike kurs og utviklingsprogrammer.

Landsmøtet og distriktvise drøftingsdager

Alle frilynte folkehøgskoler tilhører et distrikt. På omgang arrangerer skolene i distriktet drøftingsdager for de ansatte på skolene i distriktet. Annen hvert år avholdes landsmøte i Folkehøgskoleforbundet.

Informasjonskonferansen

Informasjonskontoret for folkehøgskolen, i samarbeid med Informasjonskontoret for kristen folkehøgskole, inviterer hvert år til informasjonskonferanse, hvor målet er å tilføre ny kunnskap og inspirere til det omfattende og rask utviklende informasjonsarbeidet.

Rektorskolen i folkehøgskolen

I samarbeid med Høgskolen i Sørøst-Norge og Noregs Kristelige Folkehøgskolelag, har Folkehøgskoleforbundet fått i gang et 30 studiepoengs videreutdanningstilbud på mastergradsnivå i ledelse av folkehøgskole.

Samarbeidsavtale med Utdanningsforbundet

Alle medlemmer i Folkehøgskoleforbundet har også alle medlemsfordelene i Utdanningsforbundet. Alle som har pedagogisk utdanning vil være medlem i både Folkehøgskoleforbundet og Utdanningsforbundet.

Besøksadresse: Øvre Vollgate 13, 0158 Oslo
Postadresse: Postboks 420 Sentrum, 0103 Oslo
Tlf 22 47 43 00 Faks 22 47 43 01
E-post: fhf@folkehogskole.no
Web: www.folkehogskoleforbundet.no